

هماهوشمند راد

پیشگامان

جنبش زنان ایران را فراموش نکنیم

تمام جنبش های اجتماعی ایران، که امروز با اشکال مختلف- از جمله NGO- در صحنه سیاسی- اجتماعی کشور حضور دارند، دارای پیشینه و پیشگامانی اند که فراموش کردن نقش تاثیر گذار آنها و بنیانگذاران و کوشندگان آنها نه شرط انصاف است و نه شرط ضرورت درس آموزی از تجربه گذشتگان. از آن جمله است جنبش ترقیخواهی و برابرجویی زنان ایران که بیش از 8 دهه در ایران سابقه فعالیت سازمانی دارد.

"هماهوشمند راد" از جمله پیشگامان جنبش برابری حقوق زنان و مردان در ایران است، که در سال 1354 و در مهاجرتی ناخواسته به درود حیات گفت و ما وظیفه خود می دانیم از او یاد کنیم و خاطره اش را گرامی داریم.

هماهوشمند راد از بنیانگذاران و اعضای هیات تحریریه مجله "بیداری ما" ارگان سازمان زنان ایران بود. در سال 1303 در شیراز متولد شد و در تهران از دانشسرای عالی که از معتبرترین مراکز تحصیلات عالی وقت در ایران بود فارغ التحصیل شد. اندک زمانی پس از پایان تحصیلات، به ریاست کتابخانه دانشسرای عالی ایران منصوب شد و سپس، همزمان با فعالیت در سازمان زنان ایران، از برجسته ترین کادرهای مبارزات صنفی فرهنگیان کشور شد.

بدنبال ترور ناتمام شاه توسط ناصر فخررائی و غیرقانونی اعلام شدن حزب توده ایران، یورش به کلیه سازمان های مترقی آغاز شد و سازمان زنان از آن جمله بود. هماهوشمند راد، در فاصله سال های 1327-1332 در مرکز رهبری سازمان زنان ایران قرار گرفت و تمام استعداد خود را صرف جلب زنان و بازسازی تشکیلاتی این سازمان کرد و سرانجام، در دوران حکومت دکتر مصدق که سازمان زنان ایران رسماً مجوز فعالیت دریافت داشت، دبیرکل این سازمان شد. او در کنار تشکیلات زنان، توانست "کمیته دفاع از کودکان ایران" را پایه ریزی کند.

پس از کودتای 28 مرداد و یورش گام به گام به کلیه سازمان های غیر دولتی، نوبت به سازمان زنان و کمیته دفاع از کودکان ایران و شکار رهبران و کادرهای این سازمان ها رسید. هماهوشمند راد تا مدت ها پس از کودتای 28 مرداد نیز در ایران ماند و کار در شرایط مخفی را با هسته هایی از کادرهای باقی مانده از سازمان زنان ادامه داد. سال های سخت بیکاری، بی پولی و خانه بدوشی او تا دستگیری خسرو روزبه ادامه یافت و از آن پس ناچار به جلائی وطن شد. در شهر لایپزیگ آلمان دمکراتیک وقت مستقر شد و پس از اندک زمانی فعالیت در سازمان های جهانی زنان را آغاز کرد. تشکیل کمیته تدارک "کنگره جهانی سال زن" و انتشار نشریه "واقعیت زندگی زنان ایران" آخرین یادگارهای اوست.